

Sporočilo za medije

Čas za konec sprememb v urejanju prostora?

Ljubljana, 25. februarja 2010: Včeraj je v soorganizaciji Državnega sveta Republike Slovenije in Inštituta za politike prostora (IPoP) v nabito polni dvorani Državnega sveta potekal posvet na temo poziva Zbornice za arhitekturo in prostor (ZAPS) za spremembe v urejanju prostora. Na posvetu so svoja stališča do problematike urejanja prostora med drugim predstavili Predsednik Državnega sveta mag. Blaž Kavčič, Predsednik Državnega zbora dr. Pavel Gantar ter državni sekretar na Ministrstvu za okolje in prostor mag. Zoran Kus. Med več kot 130 poslušalci v dvorani so bili predstavniki mnogih občin, izobraževalnih ustanov povezanih z urejanjem prostora, strokovnih društev, civilnih iniciativ ter ugledni posamezniki. Med najpomembnejšimi sporočili posveta sta bili zagotovilo državnega sekretarja mag. Kusa, da bo ministrstvo za okolje in prostor nove zakonske rešitve prevetrilo v sodelovanju z ZAPS in zbrano civilno družbo, ter povabilo Predsednika Državnega zbora k nadaljevanju razprave o problematiki urejanja prostora na Odboru za okolje in prostor Državnega zbora.

Razmere v prostoru in številni polemični odzivi na načrtovane posege in ukrepe že dalj časa vznemirjajo prostorske načrtovalce in širšo javnost. Zaskrbljeni nad sistemom urejanja prostora so načrtovalci pod okriljem Zbornice za arhitekturo in prostor sestavili poziv za spremembe. S podpisi se jim te dni pridružuje vedno več somišljenikov in institucij, do posveta jih je bilo že prek 200. Poziv so že podprli tudi Fakulteta za arhitekturo in Oddelek za krajinsko arhitekturo Univerze v Ljubljani, Društvo urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije ter Društvo krajinskih arhitektov Slovenije. V strokovni javnosti se vse bolj uveljavlja prepričanje, da se sistemske težave odražajo v prostoru, zgradbah in krajini na način, ki je dolgoročno škodljiv in prizadeva vse državljanke in državljane ter njihov skupni vsakdanjik in prihodnost. Poziv opozarja, da je urejanje prostora izrazito podleglo zakonsko podprtim sektorskim politikam in se skoraj povsem osredotočilo na umeščanje novih posegov v prostor ter tako zanemarilo svoje druge izvirne naloge. Namen posveta je bil v okviru poziva začeti javno razpravo o stanju v urejanju prostora v Sloveniji in odgovorne spodbuditi k razmisleku in ukrepom za izboljšanje.

Predsednik Državnega sveta mag. Blaž Kavčič je v uvodnem nagovoru izpostavil, da se v prostoru krešejo številni interesi in na tej podlagi oblikujejo zelo raznolike razvojne vizije, da pa je vsem interesom nemogoče zadostiti, saj so medsebojno pogosto v diametralnem nasprotju. Ker pa je prostor omejena dobrina - ne moremo ga poljubno širiti ali krčiti – moramo z njim odgovorno razpolagati. Ko govorimo o prostoru moramo imeti vselej pred očmi, da vsakršen poseg vanj zahteva temeljit predhodni razmislek o vseh možnih okoljskih, gospodarskih, socialnih ali drugih kompleksnih posledicah, ki jih bo prinesel s seboj kratkoročno in tudi dolgoročno. „Nenazadnje“, je poudaril Kavčič, „mi res oblikujemo okolje in prostor, a premalo se zavedamo, da tudi okolje in prostor v enaki meri ali pa še bolj oblikujeta nas!“

Kot vabljeni so včeraj svoja stališča predstavili *Aleksander Saša Ostan* in *dr. Aleš Mlakar* v imenu ZAPS, *mag. Maja Simoneti* v imenu piscev poziva in IPoP, *prof. Vladimir Braco Mušič*, zaslužni profesor Oddelka za krajinsko arhitekturo, Biotehniške fakultete, Univerze v Ljubljani, *prof. dr. Andrej Pogačnik*, predstojnik Katedre za prostorsko planiranje, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Univerza v Ljubljani, *prof. mag. Peter Gabrijelčič*, dekan Fakultete za arhitekturo, Univerza v Ljubljani, *prof. dr. Davorin Gazvoda*, prodekan za krajinsko arhitekturo, Biotehniška fakulteta v Ljubljani, *prof. Janez Koželj*, arhitekt in urbanist, podžupan Mestne občine Ljubljana, *Darja Matjašec* v imenu Društva krajinskih arhitektov Slovenije, *mag. Peter Bassin*, predsednik Društva urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije, *doc. dr. Breda Mihelič*, v.d. direktorice

Urbanističnega inštituta Republike Slovenije, *mag. Vida Ogorelec Wagner*, direktorica Umanotere, *dr. Lidija Globevnik*, predsednica Društva vodarjev Slovenije ter *mag. Bojan Radej*, predsednik Slovenskega društva evalvatorjev. Po predstavitvah se je k razpravi prijavilo še več udeležencev iz dvorane, ki so med drugim opozorili, da bo do rešitve problemov prišlo počasi in z majhnimi koraki, da Slovenija praktično ne premore neodvisnih strokovnjakov na področju urejanja prostora ter da program vlade zaenkrat kaže na to, da je ta za področje kot celoto sorazmerno nezainteresirana. Pomembno je bilo tudi opozorilo prof. Brillyja s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo, Univerza v Ljubljani, da vsi večji projekti zahtevajo za svoje načrtovanje in izvedbo čas, ki presega štiriletni politični ritem, zato je vprašanje, če smo kot družba usposobljeni za izvedbo ključnih infrastrukturnih projektov kot je npr. resna posodobitev železniškega omrežja.

Na podlagi besedila poziva in razprave na posvetu je bilo oblikovanih šest sklepov posveta namenjenih odgovornim za urejanje prostora v državi:

- 1 - Izdelati je treba **oceno stanja v prostoru** in urediti sistem stalnega spremljanja stanja;
- 2 - Izdelati multidisciplinarno analizo sistema urejanja prostora in zagotoviti **vrednotenje prostorskih razsežnosti razvojnih programov in politik na ravni države**;
- 3 - Na ravni Vlade RS organizirati **službo za urejanje prostora** (= načrtovanje, gradnja, varstva, raba, vzdrževanje in prenova vseh sestavin prostora);
- 4 - Uvesti stalno **javno poročanje o vseh vidikih urejanja** prostora ter zagotoviti formalne in druge (finance, znanje, čas) pogoje za bolj **učinkovito vključevanje javnosti v zadeve s področja urejanja prostora**;
- 5 - Podpreti **razvojno raziskovalno prakso** na področju urejanja prostora.
- 6 - Urediti zakonodajni okvir urejanja prostora in zagotoviti njegovo učinkovito izvajanje;

V predstavitvah in v razpravi je bila največkrat ponovljena misel, da se pobuda za spremembe v urejanju prostora nikakor ne sme nehati s tem pozivom in posvetom. Pisci poziva in predstavniki Zbornice za arhitekturo in prostor in IPoP so tudi na osnovi odzivov podpornikov poziva zbranim lahko zagotovili, da je prav to tudi njihov namen. Letošnjo pomlad je tako z gotovostjo možno pričakovati več konkretnih dogodkov na temo opozarjanja na razmere v urejanju prostora in razpravljanja o možnih ukrepih za izboljšave.

Dodatne informacije:

Inštitut za politike prostora, Tržaška 2, 1000 Ljubljana
Telefon: 0590 63 683, Maja Simoneti, Marko Peterlin
E-pošta: mreza@ipop.si
Spletno mesto: www.ipop.si

Projekt »Mreža za prostor« delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov, razvojne prioritete Institucionalna in administrativna usposobljenost, prednostne usmeritve Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga.

